

Cílem zvoleného tématu práce byla snaha postihnout vývoj právních norem určených lesu a lesnímu hospodářství, jejich historii, na území naší republiky od prvních pokusů usměrnit a dát pravidla zacházení s lesem až po první lesní zákony 19. století, změny a vývoj lesního práva ve 20. století a současné lesní právní normy. Pokus zdůraznit především ustanovení zákonů a předpisů ochranného charakteru. I když nelze dost dobře od sebe oddělovat termíny vývoj lesního práva a ochrana lesa. Normy lesního práva svými základními myšlenkami a podstatou neznamenají a nikdy neznamenaly nic jiného než ochranu lesa. Vždy, tak jak se vyvíjela společnost ve svých historických etapách a kladla na les své požadavky, se vyvíjelo i lesní právo a vždy jen ve směru les chránit před požadavky, které ho ohrožovaly nebo dokonce ničily. Stejně, jako se s rozvojem empirických poznatků a vědy rozvíjelo a měnilo hospodaření v lesích, muselo se rozvíjet a reagovat i lesní právo.

Nebyl úmysl rozborů, hodnocení úrovně a efektivnosti působení a dopadu lesních norem, zákonů, kterých se práce dotýká. To je záležitost vyžadující samostatnou práci a vycházející z dalších a širších hledisek. Přesto by na závěr patřilo několik názorů a postřehů, které zpracování úkolu přineslo a je vhodné uvést. Takový úmysl byl uplatněn do značné míry již v části 6.6, věnovaný pokusu uvést některé příklady získané přímo od osob, které měly a mají nejbližší k používání a uplatňování zákonů a nařízení týkajících se lesa vůbec. A to i při vědomí, že ne vše uváděné je naprosto přesné, že to lze přijímat bez jakýchkoliv pochybností. I zde zůstává požadavek dokládat tvrzení přijatelnými důkazy a zvažovat všechny okolnosti a vlivy. Proto také přesvědčení, že tato část do práce o historii vývoje lesního práva patří. Účel není ukazovat potíže a nesrovnalosti vyskytující se v běžné praxi lesníků a slabiny v uplatňování zákonných předpisů k lesu a přírodě, kterých je již dnes velice rozsáhlý okruh. Dalo by se podobného jistě najít víc. Úmysl byl ukázat a zdůraznit skutečnost, že

lesní zákon a lesní právo nemůže být strnulý, dogmatický předpis, že se vyvíjelo a nadále musí vývojem procházet. A že jedním z rozhodujících prvků v tomto směru je právě tlak vyvolaný připomínkami, námitkami, kritikou, jak se ve větší či menší míře v celé své pestrosti projeví právě při samotné nutnosti uplatňovat zákonné předpisy.

Lesní zákon a normy lesního práva vůbec nejen vyjadřují, ale přímo zastupují ochranu lesa. Podléhají vývoji stejně rychle jak se zvyšuje tlak na životní prostředí v moderním světě vůbec, a tak jak stoupá pro lidské společenství význam životního prostředí a nenahraditelná úloha lesů. Tady začala a pokračuje nevyhnutelná diskuze o úloze státu ve vztahu k lesu, o způsobech jeho zásahů, jejich měřítku, o způsobech kontroly hospodaření v lesích ze strany státu a ostatních věcech s tím spojených.

Od doby vyhlášení třetího lesního kodexu v historii lesního práva v Českých zemích, od zákona č. 289/1995 Sb., uplynulo deset let. V této době probíhala a nadále probíhá diskuze ve zmíněném směru, v tom jak ustanovení lesního zákona odpovídaly a odpovídají požadavkům rychlého vývoje. Novelizace a průběh vydávání doplňujících předpisů to jen dokumentuje. Lze říci, že platný lesní zákon vcelku zformoval dobře základní požadavky a cíle, že to vyjádřil dostatečně jasně, zřetelně a vyváženě. Na některé nejasnosti lze samozřejmě upozornit. Byla to už uvedená poznámka k termínu – trvale udržitelné lesní hospodaření -, jsou zde i některé další podobné. Normy dotýkající se lesa mají určitě přílišnou složitost v doozoru a správě lesů, oč se dnes vedle sebe starají tři orgány stejným způsobem a směrem. U zákona je někde (lesní plánování) možná použita větší restrikce než je nutné a v jiném zdá se až příliš podrobné předpisy (reprodukční materiál). Větší pozornost mohl zákon věnovat náhradám vlastníkům za omezení a nedotknul se činnosti, které by se stát měl zřejmě věnovat, usměrňování v lesním hospodářství větší poradenskou prací apod.